



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 22. 4. 2024, v senátě složeném z předsedy JUDr. Libora Vávry a soudců JUDr. Jaroslavy Liškové a Mgr. Ivety Havlíkové, odvolání obžalovaného [Obžalovaný XX], nar. xxx v Xxx, a poškozené [Poškozená 1], nar. xxx, poškozené [Poškozená 2], nar. xxx, a poškozené [Poškozená 3], nar. xxx, zastoupených zmocněnkyní Mgr. Adélou Hořejší, advokátkou se sídlem Václavkova 343/20, 160 00 Praha, proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 3 ze dne 2. 11. 2023, č. j. 14 T 119/2022-1684, a rozhodl

takto:

Podle § 258 odst. 1 písm. f), odst. 2 tr. řádu se napadený rozsudek zrušuje toliko ve výrocích o náhradě škody.

Podle § 259 odst. 3 tr. řádu se znovu rozhoduje tak, že podle § 228 odst. 1 tr. řádu je obžalovaný **povinen uhradit** poškozeným nemajetkovou újmu, a to poškozené [Poškozená 1], nar. xxx, ve výši 300 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 300 000 Kč od 15. 2. 2023 do zaplacení, poškozené [Poškozená 2], nar. xxx, ve výši 150 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 150 000 Kč od 15. 2. 2023 do zaplacení a poškozené [Poškozená 3], nar. xxx, ve výši 60 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 60 000 Kč od 15. 2. 2023 do zaplacení (další osobní údaje poškozených jsou skryty podle § 55 odst. 1 písm. c) tr. řádu).

Podle § 229 odst. 2 tr. řádu se poškozené [Poškozená 1], [Poškozená 2] a [Poškozená 3] **odkazují** se zbytky svých nároků na náhradu nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních.

Podle § 228 odst. 1 tr. řádu je obžalovaný **povinen uhradit** poškozené [Poškozená 2], nar. xxx, škodu ve výši 33 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 33 000 Kč

od 1. 11. 2023 do zaplacení (další osobní údaje poškozené jsou skryty podle § 55 odst. 1 písm. c) tr. řádu).

Podle § 256 tr. řádu se odvolání obžalovaného zamítá.

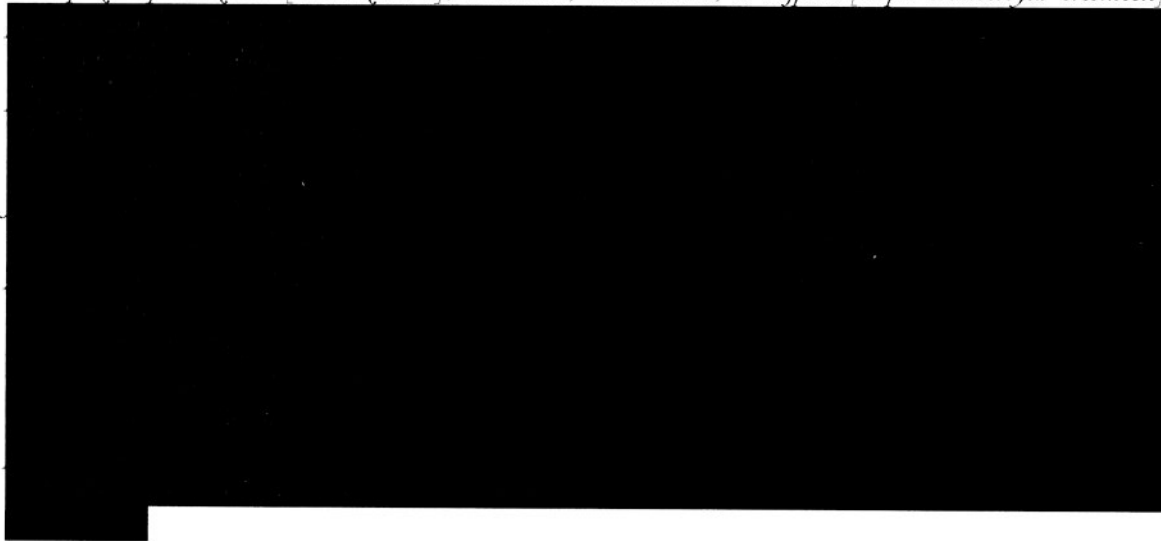
Odůvodnění:

A. Napadený rozsudek

1. Napadeným rozsudkem byl obžalovaný [Obžalovaný XX] uznán vinným pod bodem I. zvláště závažným zločinem znásilnění podle § 185 odst. 1 alinea první, druhá, odst. 2 písm. a), b) tr. zákoníku, pod bodem II. zvláště závažným zločinem znásilnění podle § 185 odst. 1 alinea první, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku, pod bodem III. přečinem znásilnění podle § 185 odst. 1 alinea první tr. zákoníku ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku, jichž se měl dopustit tím, že:

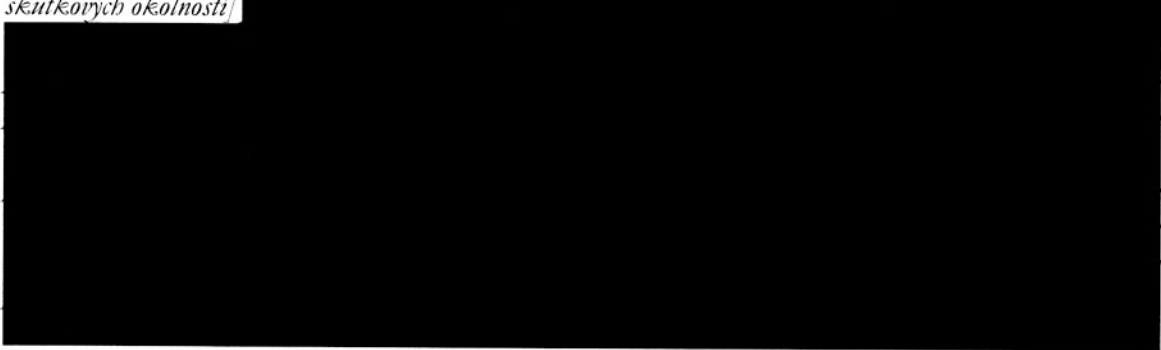
„I.

v noci ze dne 24. 3. 2016 na 25. 3. 2016 na Xxx, v bytě, který měl pronajatý v domě č. p. xxxx, v ulici xxxx, kam pozval poškozenou [Poškozená 1], nar. xxxx, na návštěvu, se nejprve [Popis skutkových okolností]



II.

v nočních hodinách ze dne 7. 11. 2016 na 8. 11. 2016 na Xxx v bytě, který měl pronajatý v domě č. p. xxxx, v ul. xxxx, kam pozval poškozenou [Poškozená 2], nar. xxxx, spolu s dalšími osobami na návštěvu, [Popis skutkových okolností]



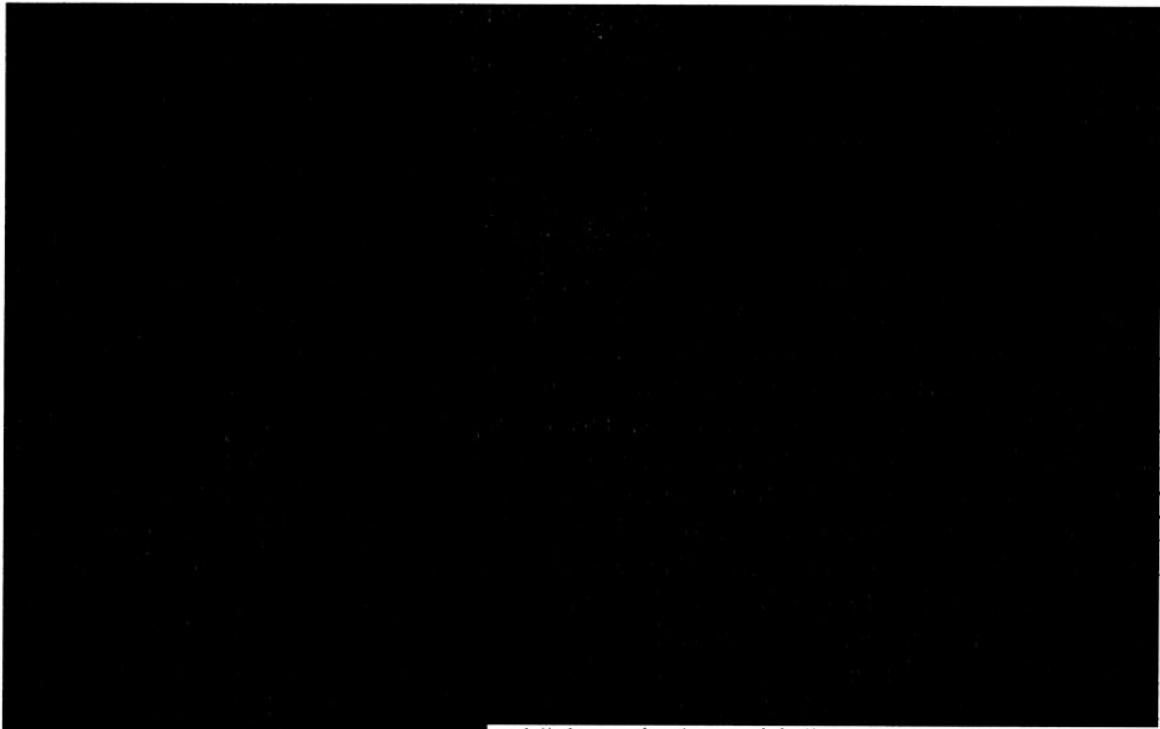
III.

dne 28. 2. 2018 kolem 23. hodiny v budově Xxx, Xxx, Xxx, kam se poškozená [Poškozená 3], nar. xxx, dostavila na schůzku s obžalovaným [Popis skutkových okolností]

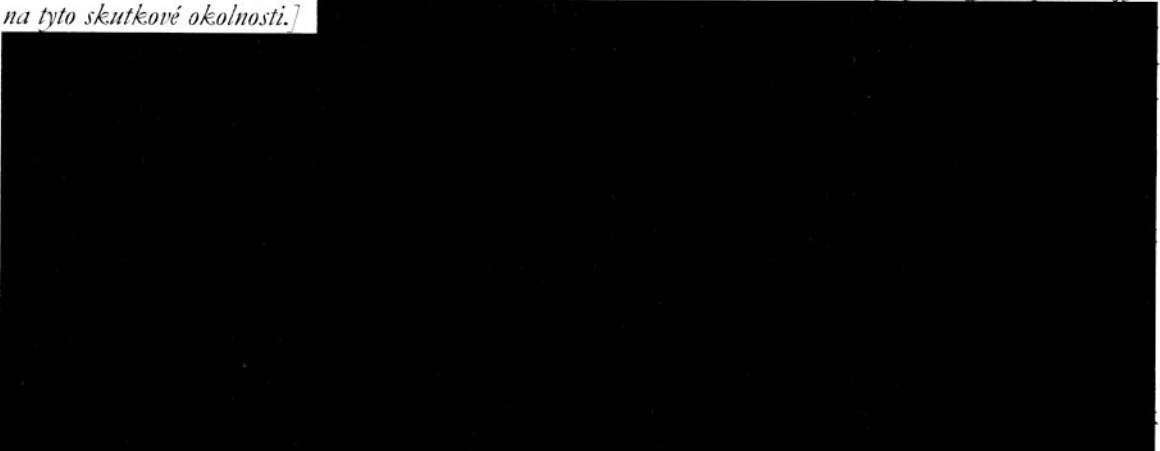
2. Za toto jednání mu byl podle § 185 odst. 2 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku uložen úhrnný trest odnětí svobody výměře 3 roků, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku zařazen do věznice s ostrahou.
3. Podle § 228 odst. 1 tr. řádu byla napadeným rozsudkem obžalovanému uložena povinnost uhradit poškozeným nemajetkovou újmu, a to poškozené [Poškozená 1], nar. xxx, ve výši 300 000 Kč, poškozené [Poškozená 2], nar. xxx, ve výši 150 000 Kč a poškozené [Poškozená 3], nar. xxx, ve výši 60 000 Kč. Podle § 229 odst. 2 tr. řádu byly poškozené [Poškozená 1], [Poškozená 2] a [Poškozená 3] odkázány se zbytky svých nároků na náhradu nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních. Podle § 228 odst. 1 tr. řádu byla obžalovanému napadeným rozsudkem rovněž uložena povinnost uhradit poškozené [Poškozená 2], nar. xxx, škodu ve výši 33 000 Kč.

B. Odvolání obžalovaného

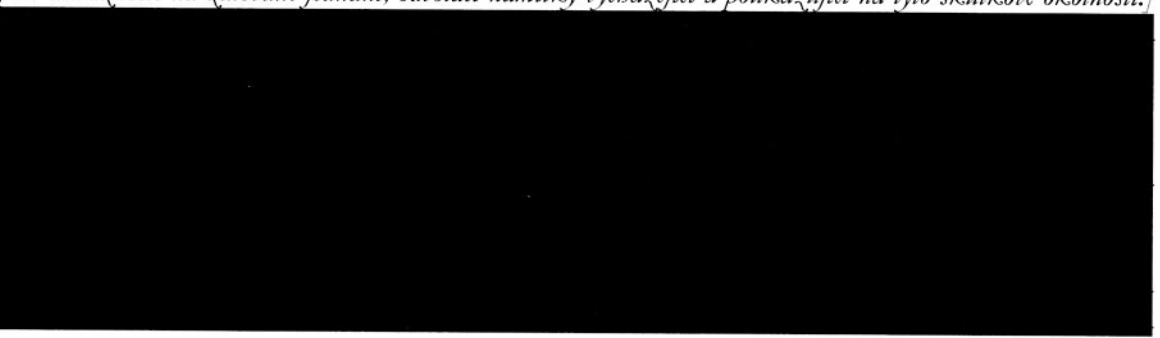
4. Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný ihned po jeho vyhlášení do protokolu odvolání co do jeho celého rozsahu, které následně prostřednictvím svých obhájců rozsáhle písemně odůvodnil.
5. **Ke skutku pod bodem I. napadeného rozsudku obžalovaný uvádí, že [Popis okolností a kterých došlo k jednání pod bodem I., popis chování Poškozené 1 po v návaznosti na žalované jednání, odvolací námitky vycházející a poukazující na tyto skutkové okolnosti.]**



Obžalovaný tak namítá, že jej nelze uznat vinným za situace, kdy zjištěný skutkový děj obsahuje zásadní mezery, které neumožňují bez důvodných pochybností dojít k závěru o tom, co se mělo odehrát. Soudem prvního stupně konstatovaný skutkový děj by podle jeho názoru znamenal, že *[Popis okolností za kterých došlo k jednání pod bodem I., popis chování Poškozené 1 po v návaznosti na žalované jednání, odvolací námitky vycházející a poukazující na tyto skutkové okolnosti.]*



Skutečný průběh událostí dokumentuje i komunikace obžalovaného s jeho spolubydlicím z následujícího dne. Soud prvního stupně k ní však nepřihlédl. *[Popis okolností za kterých došlo k jednání pod bodem I., popis chování Poškozené 1 po v návaznosti na žalované jednání, odvolací námitky vycházející a poukazující na tyto skutkové okolnosti.]*





Na základě těchto skutečností je obžalovaný přesvědčen, že je poškozená [Poškozená 1] naprosto nevěrohodná. Soud prvního stupně k nim však nepřihlédl a ani znalci tyto otázky nezkoumali. I přes to však soud prvního stupně dospěl k závěru o spáchání trestného činu násilím. Ve skutkové větě výroku o vině, a dokonce ani v odůvodnění napadeného rozsudku ale vůbec nevyložil v čem mělo spočívat. *[Popis okolností za kterých došlo k jednání pod bodem I., popis chování Poškozené 1 po v návaznosti na žalované jednání, odvolací námitky vycházející a poukazující na tyto skutkové okolnosti.]*

Odkaz na *[Popis okolností týkající se skutku pod bodem I.]*

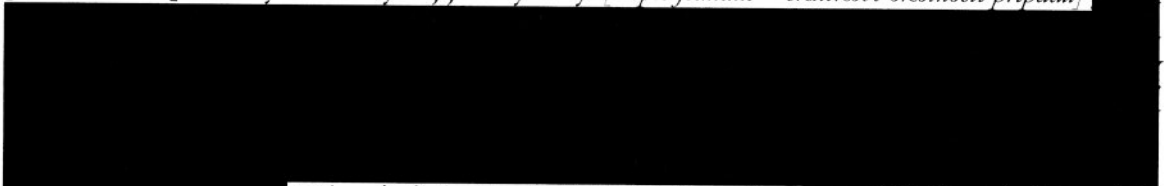
Z podání vysvětlení svědkyně [Svědkyňe A] se podle obžalovaného jasně podává, že poškozená [Poškozená 1] *[Popis chování Poškozené 1 při jednání popsaném pod bodem I.]*



Obžalovaný tak má za to, že jej měl soud prvního stupně ve smyslu in dubio pro reo zprostit obžaloby, neboť odsuzující rozsudek nemůže stát pouze na spekulacích, hypotézách či pravděpodobnosti, ale pouze na faktech, přičemž zjištěný skutkový stav nesmí připouštět možnost jiného průběhu skutkového děje. Namítá rovněž, že soudem prvního stupně došlo k nezákonné úpravě popisu skutku ve výroku o vině tím, že na rozdíl od obžaloby bylo vypuštěno *[Popis skutkových okolností]*

Podle obžalovaného se jedná o překvapivý krok, který je nepřipustným zásahem do jeho práva na obhajobu.

6. Ke skutku pod bodem II. napadeného rozsudku obžalovaný namítá, že poškozenou [Poškozená 2] tvrzený skutkový děj je smyšlený. *[Popis jednání – skutkové okolnosti případu]*



Takový závěr dle námitek obžalovaného nevysvětlují ani úvahy znalců,

přičemž z jednání poškozené [Poškozená 2] je zjevné, že [Popis skutkových okolností] [redacted] Svědek [Svědék D] vypověděl,

[redacted] O ničem takovém přitom nehovořila ani svědkyně [Svědčyně E] nebo svědek [Svědék F]. Současně je podle obžalovaného vyloučeno, že by poškozená [Poškozená 2] [Popis okolností za kterých došlo k jednání pod bodem II., popis chování Poškozené 2 po v návaznosti na žalované jednání, odvolací námitky vycházející a poukazující na tyto skutkové okolnosti.] [redacted]

[redacted] Obžalovaný dále tvrdí, že poškozená [Poškozená 2] nevěrohodně uváděla, co se mělo stát další den. [Popis okolností za kterých došlo k jednání pod bodem II., popis chování Poškozené 2 po v návaznosti na žalované jednání, odvolací námitky vycházející a poukazující na tyto skutkové okolnosti.] [redacted]

[redacted] Obžalovaný je tak přesvědčen, že takovéto zprávy nevyhlíží jako komunikace mezi obětí znásilnění a pachatelem. Je proto přesvědčen, že poškozená [Poškozená 2] záměrně nevypovídala pravdu. Nadto uvádí, že poškozená [Poškozená 2] uvedenou komunikaci neposkytla policii a soud prvního stupně se měl touto skutečností zabývat. Dále má obžalovaný za to, že [Popis okolností za kterých došlo k jednání pod bodem II., popis chování Poškozené 2 po v návaznosti na žalované jednání, odvolací námitky vycházející a poukazující na tyto skutkové okolnosti.] [redacted]

[redacted] Obžalovaný také považuje za nevěrohodné, že se poškozená [Poškozená 2] s danou skutečností svěřila svému tehdejšímu příteli xxx [Svědék F] až po medializaci celé události, přičemž tento přiznal, že poškozenou [Poškozená 2] musel nutit k podání trestního oznámení, neboť sama nechtěla věc prostřednictvím trestního práva řešit. Obžalovaný také namítá, že soud prvního stupně relativizoval závěry prvního znaleckého posudku, podle kterého je výpověď poškozené [Poškozená 2] zcela nevěrohodná. Poškozenou [Poškozená 2] tvzený nepříjemný průběh znaleckého vyšetření pak byl vyvrácen znalkyněmi

při výslechu před soudem prvního stupně. Závěry a kvalita tohoto znaleckého posudku tak zůstávají nedotčeny. *[Popis okolností za kterých došlo k jednání pod bodem II., popis chování Poškozené 2 po v návaznosti na žalované jednání, odvolací námitky vycházející a poukazující na tyto skutkové okolnosti.]*

7. **Ke skutku pod bodem III. napadeného rozsudku obžalovaný uvádí, že v přípravném řízení poškozená [Poškozená 3] vypověděla,** *[Popis okolností za kterých došlo k jednání pod bodem III., popis chování Poškozené 3 po v návaznosti na žalované jednání, odvolací námitky vycházející a poukazující na tyto skutkové okolnosti.]*

Taková výpověď je podle obžalovaného nejen nevěrohodná, ale i křivá, neboť poškozená [Poškozená 3] vědomě uváděla nepravdivé skutečnosti. Soud prvního stupně se ale tímto křivým svědectvím nezabýval a nesnažil se ani provést jako důkaz její původní vyjádření z přípravného řízení. Obžalovaný dále uvádí, že ze strany poškozené [Poškozená 3] dochází ke značné proměnlivosti při popisu detailů, například *[Popis okolností za kterých došlo k jednání pod bodem III., popis chování Poškozené 3 po v návaznosti na žalované jednání, odvolací námitky vycházející a poukazující na tyto skutkové okolnosti. Popis dílčích rozporů ve výpovědi Poškozené 3],*

Nepravdivé jsou i uvedené dopady tvrzené události, neboť na prezentaci poškozené [Poškozená 3] na sociálních sítích se následně nic nezměnilo. Obžalovaný dále zdůrazňuje, že poškozená [Poškozená 3] uvedla, že ji k medializaci tvrzené události přiměl její tehdejší přítel, což soud v odůvodnění napadeného rozsudku nezohlednil. Poškozená [Poškozená 3] se navíc k věci veřejně vyjadřovala, [Popis okolností za kterých došlo k jednání pod bodem III., popis chování Poškozené 3 po v návaznosti na žalované jednání, odvolací námitky vycházející a poukazující na tyto skutkové okolnosti. Popis dílčích rozporů ve výpovědi Poškozené 3]

Ani v jejím případě nedošlo

Na základě zjištěného skutkového stavu nelze mít podle obžalovaného za to, že by jeho obžalobou tvrzené aktivity měly [Popis okolností za kterých došlo k jednání pod bodem III., popis chování Poškozené 3 po v návaznosti na žalované jednání, odvolací námitky vycházející a poukazující na tyto skutkové okolnosti. Popis dílčích rozporů ve výpovědi Poškozené 3]

Obžalovaný odvolacímu soudu následně podáním ze dne 22. 2. 2024, jehož originál založil do spisu při veřejném zasedání dne 22. 4. 2024, doložil dokument podepsaný [Svědék I], který měl mít v roce 2019 s poškozenou [Poškozená 3]. V roce 2022 se mu pak měla poškozená svěřit, že je „v procesu s [Obžalovaný XX]“. Na otázku, co se stalo, měla [Svědék I] odpovědět, že v podstatě nic, že jí jen zastoupil cestu.

8. Dále obžalovaný ve svém odvolání namítá, že soud prvního stupně nesprávně a neúplně hodnotil provedené důkazy. Své závěry výlučně opřel o výpovědi poškozených, aniž by se ale zabýval jejich vnitřními rozpory. Zároveň přehlížel [Popis zdravotního stavu] které mohou být motivací falešného obvinění obžalovaného. Ve věci zpracované znalecké posudky obžalovaný považuje za neobjektivní a namítá, že znalci neprovedli důsledné srovnání skutkových tvrzení poškozených. Nemohli tak rozpoznat, zda poškozené své výpovědi mění či zcela lžou. Naopak závěry znaleckého posudku, který byl vypracován na jeho osobu, soud prvního stupně marginalizuje. Soud prvního stupně ani nevyhověl návrhu obžalovaného na doplnění dokazování výsledkem dalších svědků. Dopustil se rovněž nesprávného právního posouzení věci. Soud prvního stupně podle obžalovaného také pochybil, když nehodnotil některé provedené důkazy, které obžalovaný vyjmenovává na straně 105 svého odvolání ze dne 2. 2. 2024. Nepřipuštěním otázky obhajoby týkající se předchozího vyjádření poškozené [Poškozená 1] došlo k porušení jeho práva na obhajobu. Dále má za to, že došlo k nezákonnému provedení usnesení Policie ČR ze dne 17. 5. 2022 o odložení věci. Jak obžalovaný uvádí, uvedené usnesení je součástí druhé větve projednávané věci, ve které nedošlo k zahájení trestního stíhání, a tedy tam obsažené informace byly policií získávány v režimu podání vysvětlení. V případě provádění důkazu úředním záznamem o podaném vysvětlení je podle § 211 odst. 6 tr. řádu nutný souhlas státního zástupce a obviněného, který však nebyl dán. Tím, že soud prvního stupně neprováděl dokazování přímo úředními záznamy ale pouze uvedeným usnesením o odložení věci, obešel smysl zakazujícího ustanovení trestního řádu, jež má garantovat zachování práva na spravedlivý proces. Obžalovaný rovněž tvrdí, že soud prvního stupně postupoval při vyhlášení rozsudku v rozporu s ustanovením § 128 odst. 2 tr. řádu, které ukládá vyhlásit alespoň podstatnou část odůvodnění. Předsedkyně senátu ale opakovaně odkazovala na závěrečnou řeč státní zástupkyně. Takový postup je podle obžalovaného vadný, tím spíše za situace, kdy obžalovaný a obhajoba přednesli velké množství námitek ke zjištěnému skutkovému stavu. V projednávané věci se soud prvního stupně ve svých závěrech opíral z důvodu absence přímých důkazů o důkazy nepřímé a měl tedy při vyhlášení rozsudku odůvodnit proč má za to, že tyto důkazy jsou věrohodné a vzájemně souladné. Obžalovaný vyslovil i pochybnosti o nepodjatosti

předsedícího Bc. Jaroslava Slivky, [Námítky poukazující na skutkové okolnosti dotýkající se účasti obžalovaného na veřejném životě.]

Uvedené obžalovaný doložil snímky facebookového profilu jmenovaného a jeho jednotlivými příspěvky.

9. **K výroku o trestu** obžalovaný uvedl, že od tvrzených skutků uplynula dlouhá doba a trestní řízení samotné je pro něj dostatečným trestem. Uložený trest tak považuje za nepřiměřeně přísný a vymykající se běžné rozhodovací praxi. Zdůraznil, že k žádnému vysmívání se poškozeným, které je mu soudem prvního stupně přičítáno k tíži, nedošlo. V opačném případě by předsedkyně senátu dbala na zachování důstojnosti a řádného průběhu hlavního líčení, k ničemu takovému však nedošlo. Záznam o nevhodném chování není obsažen ani v protokolu o hlavním líčení. Podle obžalovaného nelze přisvědčit ani závěru soudu prvního stupně o nedostatku jeho sebereflexe, lítosti či omluvě adresované poškozeným. Za nevhodné či arogantní vyjadřování se omluvil, rozhodně se však nemůže omlouvat za sexuální násilí, kterého se nedopustil.
10. **K výroku o náhradě škody**, resp. nemajetkové újmy poškozené [Poškozená 1] obžalovaný uvedl, že skutečnost, že sama poškozená [Poškozená 1] po tvrzené události vyhledávala jeho kontakt svědčí o omezenosti dopadů jednání, které je mu kladeno za vinu. Poškozená [Poškozená 1] stála o jeho blízkost a chtěla, aby s ní zůstal. [Důsledky jednání obžalovaného na zdravotní stav Poškozené 1]

I v případě poškozené [Poškozená 2] nedošlo k závažnému zásahu do jejího osobního života. Navíc i ona nadále vyhledávala jeho kontakt a společnost. [Důsledky jednání obžalovaného na zdravotní stav Poškozené 1]

O negativních dopadech tvrzené události na poškozenou [Poškozená 3] lze mít podle obžalovaného rovněž pochybnosti. [Důsledky jednání obžalovaného na zdravotní stav Poškozené 1]

Je proto přesvědčen, že soud prvního stupně měl poškozené v plném rozsahu odkázat s nároky na náhradu nemajetkové újmy, resp. náhradu škody, na řízení ve věcech občanskoprávních.

11. Obžalovaný se v odvolání dále rozsáhle a detailně vyjádřil k jednotlivým bodům odůvodnění rozsudku, doložil snímky obrazovky zachycující komunikaci mezi ním a poškozenou [Poškozená 2] a [Poškozená 3] a na podporu své argumentace přiložil jedenáct rozsudků okresních a krajských soudů, jakož i jedno usnesení Vrchního soudu v Praze.
12. Na straně 114 svého odvolání obžalovaný uvedl výčet návrhů na doplnění dokazování a navrhl, aby odvolací soud v potřebném rozsahu provedl dokazování, rozsudek soudu prvního stupně v celém rozsahu zrušil a ve věci sám rozhodl, a to tak, že jej podle § 226 písm. a) tr. řádu zproští uje obžaloby ve všech třech projednávaných skutcích.
13. **Své odvolání obžalovaný doplnil podáním ze dne 22. 2. 2024**, ve kterém rekapituluje své stěžejní argumenty a předestírá otázky, se kterými se dle jeho názoru soud prvního stupně v napadeném rozsudku nevypořádal.
14. **Dalším podáním ze dne 22. 2. 2024** obžalovaný odvolacímu soudu zaslal svá písemná vyjádření podle § 214 tr. řádu, která byla předložena soudu prvního stupně v průběhu hlavního líčení, a na jejichž obsah v podaném odvolání odkazuje. Rovněž zaslal grafické schéma znázorňující,

proč [K okolnostem popsaným pod bodem I. výroku rozsudku] [REDAKCE]


15. Dne 23. 2. 2024 odvolací soud obdržel audio vyjádření obžalovaného k podanému odvolání, které obsahuje celkem čtyři zvukové stopy, z nichž tři se týkají jednotlivých poškozených a jedna shrnutí argumentů obžalovaného, které nejdou nad rámec písemně podaného odvolání. Téhož dne obžalovaný odvolacímu soudu zaslal doplnění relevantních soudních rozhodnutí na podporu svých tvrzení.
16. Dne 2. 3. 2024 bylo odvolacímu soudu doručeno podání obžalovaného, ve kterém rozebírá namítanou nesprávnost postupu soudu prvního stupně podle § 211 odst. 6 tr. řádu a shrnuje jednotlivé rozpory, které spatřuje v úředních záznamech o vysvětlení poškozených a jejich pozdějších povědích.
17. V podání ze dne 4. 3. 2024 se obžalovaný vyjádřil k [Okolnosti dotýkající se zdravotního stavu a námitky toho se dotýkající] [REDAKCE]
18. Podáním ze dne 7. 3. 2024 se obžalovaný obsáhle vyjádřil k bodu 179 odůvodnění napadeného rozsudku.
19. Podáním ze dne 8. 3. 2024 obžalovaný odvolacímu soudu zaslal rozsudek Okresního soudu v Jihlavě ze dne 14. 10. 2009, č. j. 13 T 10/2009-186, jímž byl obžalovaný zproštěn obžaloby pro trestný čin znásilnění podle § 241 odst. 1 tr. zákona, v němž obžalovaný spatřuje skutkovou analogii se skutkem pod bodem I. výroku o vině napadeného rozsudku.
20. V podání ze dne 21. 3. 2024 se obžalovaný opětovně vyjádřil k jím tvrzené nesprávné argumentaci soudu prvního stupně.
21. Podáním ze dne 2. 4. 2024 se obžalovaný s odkazy na odbornou zahraniční literaturu vyjádřil ke znakům falešných obvinění ze znásilnění.
22. Podáním ze dne 8. 4. 2024 obžalovaný s odkazy na relevantní judikaturu zopakoval svou argumentaci o nevěrohodnosti poškozené [Poškozená 1].
23. V podání ze dne 11. 4. 2024, obžalovaný zopakoval některé již dříve předestřené argumenty o nevěrohodnosti výpovědi poškozené [Poškozená 2].
24. Podání ze dne 13. 4. 2024 zaslal usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích-pobočka v Liberci ze dne 21. 2. 2024, č. j. 31 To 435/2023-633, ve kterém soud mimo jiné dovedl, že skutečnost, že poškozená hned následující den pozve obžalovaného ze zvlášť závažného zločinu znásilnění podle § 185 odst. 1 alinea první, odst. 2 písm. a), písm. b) tr. zákoníku do svého bytu, chová se k němu přátelsky a je s ním ve fyzickém kontaktu, vyvolává pochybnosti o tom, že ke styku došlo užitím opakovaného násilí a poškozená měla z obžalovaného strach. V uvedeném obžalovaný spatřuje analogii se skutkem pod bodem II. výroku o vině napadeného rozsudku.
25. Podáním ze dne 14. 4. 2024 obžalovaný odvolacímu soudu předložil tabulku obsahující shrnutí stěžejních rozporů ve skutkových zjištěních soudu prvního stupně.
26. V podání ze dne 15. 4. 2024 obžalovaný zopakoval a shrnul své argumenty týkající se nenaplnění subjektivní stránky zvlášť závažných zločinů, resp. přečinu znásilnění, jež mu jsou napadeným rozsudkem kladeny za vinu.
27. Podáním ze dne 17. 4. 2024 obžalovaný zaslal rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 17. 2. 2021, sp. zn. 7 To 415/2020, kterým byl ve výroku o náhradě škody zrušen rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 14. 9. 2020, sp. zn. 4 T 70/2019, a znovu rozhodnuto tak, že se poškozená odkazuje podle § 229 odst. 3 tr. řádu s nárokem na náhradu škodu na řízení ve věcech občanskoprávních a ve kterém se Městský soud v Praze mimo jiné

vyvolil i k věrohodnosti poškozených. V jeho závěrech pak obžalovaný spatřuje analogii ke skutku pod bodem I. a II. výroku o vině napadeného rozsudku.

C. Vyjádření státní zástupkyně k odvolání obžalovaného

28. K odvolání obžalovaného se vyjádřila státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 3. Uvedla, že odvolání obžalovaného je založeno na opakování jeho obhajoby, kterou obžalovaný uplatnil v řízení před soudem prvního stupně. Na tuto obhajobu bylo státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 3 obsáhle a dle důležitosti jednotlivých bodů reagováno v závěrečné řeči. K námitce obžalovaného pod bodem 405 odvolání, že z žádných skutečností nevyplývá jeho úmysl, který by mohl vést k závěru o naplnění subjektivní stránky trestného činu znásilnění v případě poškozené [Poškozená 3], ale státní zástupkyně doplnila, že dle forenzně psychologických poznatků jde u znásilnění o akt moci. Státní zástupkyně je toho názoru, že se soud prvního stupně s obhajobou obžalovaného pečlivě, úplně a zcela srozumitelně vypořádal. Podstatou jeho odvolání je snaha domoci se přehodnocujících úvah odvolacího soudu, neboť obžalovaný není spokojen s tím, jak soud prvního stupně hodnotil důkazy. Hodnocení důkazů je však věcí tzv. volné úvahy soudu prvního stupně vedené podle zásad § 2 odst. 6 tr. řádu. Zásada volného hodnocení důkazů v kombinaci se zásadou bezprostřednosti a ústnosti má pak zásadní význam při hodnocení výpovědí svědků, neboť pouze soud prvního stupně měl možnost svědeckou výpověď bezprostředně vnímat a mohl pozorovat i neverbální projevy svědka a posoudit obě složky projevu, tj. verbální i neverbální. Soud prvního stupně podle jejího přesvědčení nepostupoval při hodnocení důkazů jednostranně nebo selektivně, neopomenul některé důkazy a dospěl k logickým a přesvědčivým závěrům, které odpovídají skutkovému stavu zjištěnému na podkladě řádného dokazování.
29. Napadený rozsudek státní zástupkyně považuje za plně v souladu s judikaturou Nejvyššího soudu týkající se znásilnění, resp. naplnění pojmu násilí, jako je např. usnesení Nejvyššího soudu usnesení ze dne 6. 9. 2011, sp.zn.7 Tdo 1051/2011, ze dne 26. 3. 2014, sp.zn. 11 Tdo 294/2014, usnesení ze dne 1. 8. 2018, sp. zn. 3 Tdo 885/2018, ze dne 16. 3. 2022, sp. zn. 8 Tdo 163/2022), ve kterých Nejvyšší soud konstatoval, že pro naplnění pojmu násilí ve smyslu § 185 odst. 1 tr. zákoníku není nezbytné, aby poškozená osoba kladla zřejmý fyzický odpor, postačí, pokud pachatel musela být zjevná nevole této osoby s jeho jednáním. Odkázala i na rozhodnutí Nejvyššího soudu týkající se podlehnutí oběti při seznání beznadějnosti kladeného odporu a reflektující zamrznutí oběti v důsledku momentálního psychického bloku či případy, kdy u oběti v důsledku stresové situace nastane depersonalizace a disociace. S odkazem na shora uvedené usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 3. 2022, sp. zn. 8 Tdo 163/2022, státní zástupkyně zdůraznila, že pachatel musí v každém jednotlivém případě brát na zřetel práni osoby, s níž hodlá mít pohlavní styk, zda s ním souhlasí. Jestliže je toto právo upřeno a pachatel se snaží násilím nebo za zneužití bezbrannosti donutit druhou osobou k pohlavnímu styku, jde o trestný čin znásilnění, který představuje nejzávažnější formu útoku na lidskou důstojnost. K obžalovaným předloženým rozhodnutí okresních a krajských soudů a z nich citovaným pasážím uvedla, že tyto se týkají zejména hodnocení věrohodnosti výpovědi a hodnocení důkazů v konkrétní věci, a tudíž jsou bez judikatorního významu, neboť takovéto otázky je třeba posuzovat v každé konkrétní věci zvlášť a individuálně. V tomto smyslu státní zástupkyně uvádí, že odvolání obžalovaného je opětovně primárně zaměřeno na zpochybnění věrohodnosti výpovědi svědků, a to zejména poškozených. Obhajoba přitom údajnou nevěrohodnost poškozených opírá z velké části o argumenty založené na stereotypu dokonalé oběti znásilnění, do kterého se promítají představy o tom, jak by se z pohledu jiných osob, které nebyly obětí daného trestného činu, měla oběť znásilnění zachovat. Takováto obhajoba ale dle jejího přesvědčení

nereflektuje aktuální viktimologické poznatky o chování a prožívání obětí sexuálního násilí. Druhá linie argumentace obžalovaného je pak založena na snaze zdůraznit drobné či nepodstatné odchylky ve výpovědích, pramenící zejména z běžného fungování kognitivních funkcí člověka a procesu zpracování traumatu u obětí sexuálního násilí, a vyvolat dojem zásadních rozporů a útočit tak znovu na věrohodnost poškozených. Rovněž podle státní zástupkyně nelze doslovně srovnávat výpovědi poškozených a dalších slyšených svědků, či čtených úředních záznamů. Je pochopitelné, že výpovědi svědků se v detailech liší. Poškozené nemusely všem osobám, kterým se svěřily, vylíčit vše do zcela stejných detailů. Je pak vcelku očekávatelné, že poškozená zvolí jinou míru detailů u kamarádky druhý den po činu a jinou u svého přítele a sexuálního partnera s časovým odstupem. U těchto svědků samozřejmě rovněž dochází k slábnutí paměťové stopy a některé věci se rovněž mohou lišit, avšak ne proto, že jim je poškozené nesdělily, ale proto, že svědek si již přesně nepamatuje, co mu poškozená sdělila nebo některé detaily zapomněl. Jistě nelze tyto výpovědi interpretovat tak, jak činí obžalovaný, že pokud svědek o určité skutečnosti nehovoří, tak se prostě nestala.

30. Státní zástupkyně má za to, že na základě komplexního posouzení všech důkazů není pochyb o věrohodnosti poškozených. Soud prvního stupně hodnocení věrohodnosti výpovědí poškozených věnoval zvláštní pozornost, přičemž v souladu se zásadou bezprostřednosti a ústnosti vycházel z výpovědi poškozených jako svědků z hlavního líčení. Z odůvodnění napadeného rozsudku je pak zřejmé, že posuzoval obě složky výpovědi, tedy verbální i neverbální. Rovněž věrohodnost výpovědi hodnotil v kontextu s dalšími provedenými důkazy, tedy výpověďmi svědků učiněnými v hlavních líčení, úředních záznamů čtených v hlavním líčení podle § 211 odst. 6 tr. řádu a rovněž bral v úvahu závěry znalců z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a psychologie, listinné důkazy.
31. Vzhledem k tomu státní zástupkyně navrhuje zamítnout návrhy obžalovaného na doplnění dokazování. Dodává také, že poškozené byly vyslechnuty v hlavním líčení za přítomnosti obhájce obžalovaného, který měl možnost jejich výpovědi slyšet a reagovat na ně z vedlejší místnosti. V této souvislosti připomněla, že poškozené mají postavení zvláště zranitelných obětí podle § 2 odst. 4 písm. c) zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a mají právo na ochranu před druhotnou újmou, včetně zabránění kontaktu s pachatelem podle § 17 tohoto zákona. Soudem zvolený způsob výslechu poškozených byl tak v souladu s citovaným zákonem při plném zachování práva obžalovaného na obhajobu. Navrhla rovněž zamítnout výslech nově navrhaného svědka [Svědka I], se kterým měla poškozená [Poškozená 3] hovořit o činu v roce 2022. Podle státní zástupkyně totiž nelze očekávat, že poškozená se bude ochotna každému svěřovat s vysoce citlivými intimními detaily. Nadto byl v případě poškozené [Poškozená 3], stejně jako u dalších poškozených, opatřen dostatek důkazů svědčících o vině obžalovaného.
32. Námitku obžalovaného, *[Reakce na námitky vycházející z okolností vypovídajících o účasti obžalovaného na veřejném životě]* .
33. Soudem prvního stupně uložený nepodmíněný trest odnětí svobody ve výměře 3 roků se zařazením do věznice s ostrahou nelze podle státní zástupkyně považovat za nepřiměřeně přísný, neboť odpovídá všem zákonným kritériím. Státní zástupkyně uvádí, že při úvahách o druhu trestu nelze ve prospěch obžalovaného hodnotit doznání, vyslovenou lítost ani snahu o odstranění škodlivých následků jako významné polehčující okolnosti. Případné úvahy o uložení jiného, než nepodmíněného trestu odnětí svobody pak není možné ani opřít o principy restorativní justice, neboť v tomto případě nedošlo k odčinění újmy způsobené obětí či alespoň snaze o její odčinění a převzetí odpovědnosti obžalovaného za čin

a narovnání vztahu mezi pachatelem a obětí. Naopak chování obžalovaného v průběhu trestního řízení mohlo být zdrojem sekundární viktimizace poškozených, pod což lze podle státní zástupkyně podřadit i soudem prvního stupně zmiňovaný smích obžalovaného při výpovědi poškozené [Poškozená 2] a [Poškozená 3]. Takovéto projevy již vybočují z rámce, který by bylo možné akceptovat jako způsob obhajoby, když znamenají vyjádření hluboké neúcty vůči poškozeným. Rovněž intervenující státní zástupkyně smích obžalovaného z vedlejší místnosti vnímala a tento by měl být slyšitelný i na záznamovém zařízení.

34. Uložený nepodmíněný trest odnětí svobody státní zástupkyně považuje i za souladný s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva, zejména rozsudkem ve věci *M. G. proti Litvě*, rozsudek ze dne 20. 2. 2024, stížnost č. 6406/21, který se týkal stěžovatele, [redacted] a ve kterém Evropský soud pro lidská práva shledal, že uložením nepodmíněného trestu odnětí svobody došlo k porušení č. l. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, neboť takový trest nelze považovat za mající dostatečně odrazující účinek, aby se obdobnému porušení v budoucnu zabránilo, resp. takový, který by oběť vnímala jako spravedlivý.
35. Za nedůvodné státní zástupkyně považuje i námitky obžalovaného k výroku o náhradě škody. Má totiž za to, že obžalovaný zcela bagatelizuje újmu poškozených, ačkoliv provedeným dokazováním byl zjištěn významný negativní dopad na jejich život a zdraví.
36. S ohledem na veškeré shora uvedené skutečnosti proto navrhuje, aby bylo odvolání obžalovaného Městským soudem v Praze podle § 256 tr. řádu jako nedůvodné zamítnuto.

D. Odvolání poškozených

37. Proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 3 ze dne 2. 11. 2023, č. j. 14 T 119/2022-1684, podaly v zákonné lhůtě prostřednictvím své zmocněnkyně odvolání i poškozené [Poškozená 1], [Poškozená 2] a [Poškozená 3], a to co do výroku o náhradě nemajetkové újmy, resp. části tohoto výroku, jíž byly odkázány na řízení ve věcech občanskoprávních, tedy v rozsahu nepřiznaných nároků, a v rozsahu nepřiznaného příslušenství. Poškozená [Poškozená 2] současně napadla výrok o náhradě škody v rozsahu nepřiznaného příslušenství.
38. Vady adhezního výroku poškozené spatřují zejména v tom, že přiznaný nárok nedostatečně zohledňuje rozsah způsobené újmy, tj. její závažnost, specifika, povahu i trvání, a nepředstavuje tak dostatečně účinné zadostiučinění. Mají rovněž za to, že tento výrok je založen na redukovaném pohledu na příčinnou souvislost, neboť se opírá pouze o znalecký posudek jako jediný objektivní důkaz a pomíjí další důkazy, které příčinnou souvislost osvědčují. Intenzitu zátěže pak soud prvního stupně v určité míře ztotožňuje [*Námitky související s okolnostmi dotýkajícími se zdravotního stavu*] [redacted] Namítají také, že jim soudem prvního stupně nebylo přiznáno zákonné příslušenství.
39. Soud prvního stupně podle poškozených nedostatečně zohlednil kritéria pro stanovení výše nemajetkové újmy a nehodnotil tzv. trojvrstevnatost zátěže, která vyplývá ze zákona i z judikatury. Napadený rozsudek tak považují za nepřezkoumatelný. Uvádí, že hodnocení útrap plynoucích z podstaty trestného činu znásilnění, které představují tzv. první vrstvu, vychází z ochrany důstojnosti a sexuální svobody. Jde o ústavní hodnotu nedotknutelnosti, tělesné i duševní integrity, tedy samotnou niternost člověka. Zásah do těchto hodnot působí osobní rozkolísanost a ztrátu kontroly, narušení bazálního bezpečí. Druhá vrstva, tedy individualizace nároku, se opírá zejména o § 2971 odst. 2 a § 2955 občanského zákoníku a má zahrnovat úvahy zejména nad závažností újmy, jejím trváním i specifíčností projevů, jakož i tím, nakolik následky proměnily dosavadní život poškozených, nakolik umožňují újmu

zpracovat a jak velkou představují překážku v dalším životě. Za třetí vrstvu jsou považovány okolnosti zvláštního zřetele hodné, které se opírají o § 2957 občanského zákoníku a týkají se primárně přístupu pachatele k obětem i ke své trestné činnosti, před činem, při něm i po něm. Podle poškozených ale soud prvního stupně tyto vrstvy neodlišil a svoje úvahy nijak nevysvětlil. První a druhá vrstva se dle jejich názoru v napadeném rozsudku prolínají a nejsou zřetelné, přičemž třetí vrstvu soud prvního stupně do odškodnění vůbec nezahmul.

40. Poškozená [Poškozená 1] namítá, [Popis vlivu jednání obžalovaného na osobní život Poškozené 1]



Soud prvního stupně ale nesprávně hodnotil provedené důkazy, které příčinnou souvislost jednoznačně prokazují. Dále uvádí, že na ni obžalovaný činil v roce 2020 nátlak, aby věc neoznamovala policii.

[Popis vlivu jednání obžalovaného na osobní život Poškozené 1]

Požadovanou výši nemajetkové újmy poškozená považuje s ohledem na rozsah způsobených duševních útrap za spravedlivou. [Popis vlivu jednání obžalovaného na osobní život Poškozené 1]

41. Poškozená [Poškozená 2] v odvolání uvádí, že [Popis vlivu jednání obžalovaného na osobní život Poškozené 2]



_____ Výši přiznaného nároku proto poškozená považuje za nepřiměřeně nízkou.


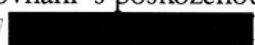

42. Poškozená [Poškozená 3] rozporuje závěr soudu prvního stupně, že [Popis vlivu jednání obžalovaného na osobní život poškozené 3] _____

_____ Ohledně výše nárokované nemajetkové újmy poškozená namítá, že se jedná o částku odpovídající [Údaj vypovídající o účasti obžalovaného na veřejném životě] _____ obžalovaného.

43. Za okolnosti hodné zvláštního zřetele poškozené považují nadřazený přístup obžalovaného k ženám, které mají sloužit k jeho vlastnímu uspokojení. Tvrdí, že je přiměl, aby si připadaly jako věci, které může ovládat. Na sociálních sítích proti nim vyvolal vlny nenávisti a využil svůj vliv k tomu, aby je veřejně dehonestoval a ponižoval jako duševně nemocné. Nadto zveřejnil jména dvou z nich. Poškozené poukazují i na majetkové poměry obžalovaného, které označují za nadstandardní
44. Poškozené ve svém odvolání nárokují i zákonný úrok z prodlení, k němuž se soud prvního stupně nijak nevypravil. Uvádí, že nárok na zákonný úrok z prodlení vyplývá z ustanovení § 1970 občanského zákoníku, přičemž se obžalovaný o uplatněných nárocích na odčinění nemajetkové újmy poškozených dozvěděl nejpozději u hlavního líčení dne 14. 2. 2023. Podle § 1958 odst. 2 občanského zákoníku tedy prodlení nastalo následujícím dnem 15. 2. 2022. Pokud jde o nárok na náhradu škody poškozené [Poškozená 2], který byl rozšiřován, obžalovaný se o něm dozvěděl nejpozději dne 31. 10. 2023. Výše zákonného úroku z prodlení, ke kterému došlo, pak činí 15 % p.a.
45. Při veřejném zasedání před odvolacím soudem zmocněnkyně poškozených nad rámec písemného odůvodnění odvolání doplnila odkazem na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci *M. G. proti Litvě*, rozsudek ze dne 20. 2. 2024, stížnost č. 6406/2, na který odkázala i státní zástupkyně ve svém vyjádření k odvolání obžalovaného, a v němž Evropský soud pro lidská práva vyslovil, že uložení podmíněného trestu za sexuální násilí na dítěti je v rozporu s Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv, pokud není vnitrostátními soudy náležitě odůvodněno. Takový postup totiž vytváří atmosféru beztrestnosti, neodrazuje pachatele od obdobných činů a nemůže být ani obětí vnímán jako spravedlivý.
46. Poškozené tedy navrhují, aby odvolací soud o podaném odvolání rozhodl tak, že rozsudek soudu prvního stupně v napadeném výroku o nepřiznaném nároku podle § 258 odst. 1 písm. f) tr. řádu zruší a podle § 259 odst. 3, odst. 4 tr. řádu znovu rozhodne tak, že podle § 228 odst. 1 tr. řádu je obžalovaný povinen uhradit poškozené [Poškozená 1] zákonný úrok z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 300 000 Kč od 15. 2. 2023 do zaplacení a nemajetkovou újmu ve výši 900 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 900 000 Kč od 15. 2. 2023 do zaplacení, poškozené [Poškozená 2] zákonný úrok z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 150 000 Kč od 15. 2. 2023 do zaplacení, zákonný úrok z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 33 000 Kč od 1. 11. 2023 do zaplacení a nemajetkovou újmu ve výši 450 000 Kč se

zákonným úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 450 000 Kč od 15. 2. 2023 do zaplacení a poškozené [Poškozená 3] zákonný úrok z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 60 000 Kč od 15. 2. 2023 do zaplacení a nemajetkovou újmu ve výši 190 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 190 000 Kč od 15. 2. 2023 do zaplacení.

E. Vyjádření obžalovaného k odvolání poškozených

47. Obžalovaný ve svém vyjádření k odvolání poškozených vyjádřil přesvědčení, že skutky kladené mu napadeným rozsudkem za vinu se nestaly a měl tak být zproštěn obžaloby s tím, že poškozené by byly odkázány podle § 229 odst. 3 tr. řády se svými nároky na řízení občanskoprávní. Jelikož poškozené tvrdily, že věc řeší proto, aby pomohly ostatním dívkám, obžalovaný se domníval, že jejich motivace byla altruistická, nikoliv pekuniární. Dále obžalovaný uvedl, že jde-li o mediální zájem o věc, nemá na něm žádný vliv. Sama poškozená [Poškozená 1] a [Poškozená 3] však případ medializovaly. Jména poškozených nezveřejnil, jejich výslech podle jeho názoru odpovídal všem zákonným a judikатурním požadavkům. Pokud zmocněnkyně poškozených sdělila, že před soudem prvního stupně bylo poukazováno na nové jméno poškozené [Poškozená 1], způsobila jí tak újmu sama svou nedbalostí. Obžalovaný dále ve svém vyjádření zopakoval některé z argumentů uvedených v jeho odvolání a dodatcích. Podrobně se vyjádřil i k některým bodům z odvolání poškozených.
48. **K odvolání poškozené [Poškozená 1]** obžalovaný uvedl, že tato dala podnět k medializaci případu. Soud prvního stupně pak nezkoumal vliv dalších stresorů, ačkoliv poškozená [Poškozená 1] vypověděla, že ji svědek [Svědék C] *[Popis události z osobního života poškozené po spáchání skutku]*  Obžalovaný dále namítá, že ve srovnání s poškozenou [Poškozená 2], v jejímž případě mělo dojít *[Popis skutkových okolností]* , je výše náhrady nemajetkové újmy přiznaná poškozené [Poškozená 1] nepřiměřená.
49. **K odvolání poškozené [Poškozená 2]** obžalovaný uvedl, že soud prvního stupně nezkoumal, *[Popis dalších okolností k nimž došlo po žalovaném jednání, jež mohly mít dle obžalovaného vliv na zdravotní stav Poškozené 2]* .
50. **K odvolání poškozené [Poškozená 3]** obžalovaný s odkazem na své podání ze dne 22. 2. 2024 uvedl, že tato se měla [Svědék I] přiznat, že k žalovanému skutku vůbec nedošlo.
51. Obžalovaný s ohledem na shora uvedené navrhl, aby byla odvolání poškozených zamítnuta jako nedůvodná.

F. Přezkum napadeného rozsudku

a) K výroku o vině

52. Odvolací soud z podnětu podaných odvolání přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr. řádu zákonnost a odůvodněnost výroků napadeného rozsudku, jakož i správnost postupu v řízení, které jeho vydání předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad, a dospěl k následujícím závěrům.
53. V přípravném řízení ani v řízení před soudem odvolací soud nezjistil žádnou podstatnou vadu řízení ve smyslu § 258 odst. 1 písm. a) tr. řádu. Právo obžalovaného na obhajobu bylo zachováno. K jeho porušení nedošlo ani nepřipuštěním otázky obhájkyne obžalovaného týkající se předchozího vyjádření poškozené [Poškozená 1], resp. podání vysvětlení v přípravném řízení. Jak správně v průběhu hlavního líčení namítla státní zástupkyně, z úředního záznamu o podaném vysvětlení nelze svědkovi v hlavním líčení předestřít dřívější výpověď a číst jej lze pouze za podmínek § 211 odst. 6 tr. řádu. Konstatovala-li předsedkyně senátu k obhájkyňině položené otázce, že poškozená [Poškozená 1] byla vyslechnuta na úřední záznam, aniž by byl tento následně za podmínek § 211 odst. 6 tr. řádu čten, nelze v jejím postupu spatřovat žádné pochybení. Z protokolu o hlavním líčení ze dne 14. 2. 2023 se navíc ani nepodává, že by obžalovaný postup podle § 211 odst. 6 tr. řádu navrhl či pokračování ve výpovědi poškozené nějak [Poškozená 1] rozporoval.
54. V této souvislosti odvolací soud s ohledem na postavení poškozených jako zvláště zranitelných obětí podle zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, dodává, že ústavně zaručené právo obžalovaného na obhajobu se v daném případě střetává s nutností respektovat zásadu presumpce oprávněnosti statusu poškozených jako obětí podle § 3 odst. 1 uvedeného zákona, a přistupovat k nim s patřičnou důstojností a citem a zabránit tak jejich sekundární viktimizaci. Podle odvolacího soudu soud prvního stupně v tomto smyslu zvolil zcela ústavně souladnou cestu mezi dotčenými právy tak, aby bylo obžalovanému zaručeno dostatečně široké právo na kladení otázek poškozeným a dalším vyslychaným osobám a znevěrohodnění skutkové verze děje předkládané poškozenými a zároveň v maximální možné míře ochránil oprávněné zájmy poškozených.
55. Pokud jde o skutková zjištění soudu prvního stupně, jsou naprosto správná a úplná a mají nezbytnou míru přesvědčivosti a koherence. Plně odpovídají výsledkům provedeného dokazování. Soud prvního stupně provedl všechny potřebné a dostupné důkazy v souladu s § 2 odst. 5 tr. řádu a ty pak hodnotil tak, jak mu ukládá § 2 odst. 6 tr. řádu, tedy nejen jednotlivě, ale i ve vzájemných souvislostech s přihlédnutím ke všemu, co vyšlo v řízení najevo. V tomto směru je nutné upozornit, že proces hodnocení důkazů je doménou soudu prvního stupně, nikoli věcí vlastní hodnotící úvahy soudu odvolacího, ostatně když samotné důkazy jsou prováděny před soudem prvního stupně. Odvolací soud do tohoto procesu může vstupovat pouze ojediněle, a to v případech, kdy ve věci provedené důkazy soudem prvního stupně nejsou hodnoceny v souladu s tr. řádem.
56. Soud prvního stupně provedl v souladu se zásadami přímosti a bezprostřednosti veškeré dostupné důkazy, které v napadeném rozsudku přesně specifikoval, a to zejména výslech obžalovaného, poškozených, svědků a znalců, jakož i znalecké posudky, úřední záznamy o vysvětlení a odborné vyjádření z oboru psychologie, listinné a další důkazy. Hodnocení těchto důkazů a své úvahy promítl do písemného odůvodnění napadeného rozsudku, přičemž dostupné důkazy hodnotil podle vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu a učinil logicky odůvodněná úplná skutková zjištění. Odvolací soud ani neshledal, že by soudem prvního stupně byla v projednávané věci uplatňována libovůle a důkazy byly překrucovány. Odvolacímu soudu tedy nepřisluší, aby provedené dokazování doplňoval či přehodnocoval. Nadto platí, že se důkazy před odvolacím soudem zpravidla neprovádějí a jen výjimečně může odvolací soud řízení doplnit důkazy nezbytnými k tomu, aby mohl o odvolání rozhodnout (§ 263 odst. 6 tr. řádu) (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 13. 3. 1999, sp. zn. I. ÚS 425/97). Takového postupu

však v projednávané věci nebylo s ohledem na shora uvedené třeba. Odvolací soud proto návrhu obžalovaného na doplnění dokazování nevyhověl.

57. Napadený rozsudek je podle odvolacího soudu přesvědčivý, neboť se v něm soud prvního stupně podrobně zabýval skutečnostmi a důkazy, o něž opřel své skutkové i právní závěry. Odpovídajícím způsobem se vypořádal i s důvody, proč nevyhověl návrhům obžalovaného na výslech dalších svědků a provedení dalších důkazů. Jde-li totiž o důkaz, který zjevně nemůže vést k objasnění skutečností a otázek podstatných pro dané řízení, platí, že jeho formální provádění postrádá rozumný smysl, a naopak může vést ke zbytečným průtahům v řízení. Odvolací soud ani v postupu soudu prvního stupně neshledal vadu opomenutého důkazu, kterou obžalovaný namítá v bodě 425 svého odvolání. Co se týče obžalovaným tvrzeného nesprávně provedeného důkazu usnesením Policie ČR ze dne 17. 5. 2022 o odložení věci, odvolací soud zjistil, že toto bylo provedeno při hlavním líčení dne 26. 10. 2023 v souladu s § 213 odst. 1 tr. řádu jako listinný důkaz, přičemž obžalovaný ani státní zástupkyně nežádali podle § 213 odst. 2 tr. řádu jeho přečtení a obžalovaný se k němu podle § 214 tr. řádu nijak nevyjádřil. Závěry, které z daného usnesení soud prvního stupně vyvodil, rozvedl v bodě 181 napadeného rozsudku. Námitka obžalovaného, že by soud prvního stupně uvedeným postupem zamýšlel obejít § 211 odst. 6 tr. řádu a provést tak obsah úředních záznamů o podání vysvětlení v usnesení jmenovaných osob, je tak zcela nepodložená. Odvolací soud proto konstatuje, že postupem soudu prvního stupně nebyl v projednávané věci porušen zákon ani zásady spravedlivého procesu.
58. Opodstatněnou odvolací soud neshledal ani námitku obžalovaného o podjatosti přisedícího Bc. Jaroslava Slivky, *[Námitka vycházející a reprodukující okolnosti vypořádající o účasti obžalovaného na veřejném životě]* [REDAKCE]
[REDAKCE] Přisedící okresních soudů volí podle § 64 odst. 1 zákona č. 6/2002, o soudech a soudcích, zastupitelstva obcí v obvodu příslušného okresního soudu. V hlavním městě Praze volí přisedící obvodních soudů zastupitelstva městské části v obvodu příslušného obvodního soudu. Přisedící musí splňovat podmínky stanovené uvedeným zákonem, předložit negativní lustrační osvědčení, případně prohlášení dle ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 451/1991 Sb., lustračního zákona, mít trvalý pobyt nebo místo práce v obvodu zastupitelstva, jímž je kandidát volen, a v obvodu soudu, pro který je do funkce volen a nesmí vykonávat současně funkci, se kterou je funkce přisedícího neslučitelná. Překážkou výkonu funkce přisedícího tak není jeho politické smýšlení či aktivity. Zároveň je běžné, že přisedícími jsou osoby zastávající i navenek politické názory. Pokud však jejich projev a postoje nemají dopad na jejich zjevnou podjatost tak, jak je definována v § 30 tr. řádu, nelze z jejich politického projevu a aktivity na sociálních sítích dovozovat jakékoliv porušení řádného průběhu trestního řízení, případně vadnost rozhodování senátu, do něhož jsou zařazeni.
59. Pokud jde o jednotlivé skutky, jejichž spáchání je obžalovanému kladeno za vinu, obžalovaný uplatňuje zejména námitky nesouladu skutkových zjištění s vykonanými důkazy. Odvolací soud mu však nemůže přisvědčit. Extrémní exces při realizaci důkazního procesu spočívá v racionálně neobhajitelném úsudku soudů o vztahu mezi provedenými důkazy a z nich vyvozenými skutkovými zjištěními, přičemž extrémní rozpor mezi skutkovými zjištěními soudu prvního stupně a provedenými důkazy by byl dán zejména tehdy, kdy by hodnocení důkazů a k tomu přijaté skutkové závěry byly výrazem zjevného faktického omylu či logického excesu (vnitřního rozporu), resp. jestliže by skutková zjištění soudu prvního stupně vůbec neměla obsahovou spojitost s důkazy, nebo jestliže by skutková zjištění nevyplývala z důkazů při žádném z logicky přijatelných způsobů jejich hodnocení, anebo jestliže by skutková zjištění byla opakem toho, co je obsahem důkazů, na jejichž podkladě byla tato zjištění učiněna (srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 22. 4. 2013, sp. zn. I. ÚS 1196/13). Přezkoumáním napadeného rozsudku a spisového materiálu odvolací soud zjistil, že veškerá

skutková zjištění soudu prvního stupně jsou odvoditelná z provedených důkazů a jak je již shora uvedeno, netrpí žádnými rozpory.

60. Za společný jmenovatel žalovaných skutků lze označit to, že všechny tři poškozené byly mladé, nesporně relativně nezkušené dívky, které k obžalovanému chovaly obdiv a kontakt s ním pro ně byl do jisté míry lákavou možností vstupu do běžně nepřístupného světa a společnosti. Zároveň u nich bylo zřejmé, *[Popis povahových rysů poškozených]*

61. Co se týče jednání pod bodem I. výroku o vině napadeného rozsudku, nelze mít podle odvolacího soudu za to, že došlo ke změně skutkového děje tak, jak namítá obžalovaný, resp. změně skutku ve smyslu právní teorie. Ve své podstatě došlo ze strany obžalovaného ke dvěma navazujícím jednáním, *[Popis skutkových okolností ke skutku pod bodem I. výroku]*

Podle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 4. 2018, sp. zn. 7 Tdo 359/2018, se totiž bezbranností ve smyslu § 185 odst. 1 tr. zákoníku rozumí takový stav, při kterém osoba, se kterou pachatel vykoná pohlavní styk, není schopna projevit svou vůli ohledně pohlavního styku, dát najevo svůj nesouhlas s pohlavním stykem a účinně se bránit jednání pachatele, které směřuje k tomu, aby pohlavního styku dosáhl. Za bezbrannost se považuje i takový stav oběti, ve kterém není vzhledem k okolnostem schopna projevit svou vůli ohledně pohlavního styku s pachatelem, popř. ve kterém není schopna klást odpor jeho jednání. Může se jednat o celkovou (či absolutní) bezbrannost, kdy si oběť vůbec neuvědomuje, co se s ní děje, a proto ani nemůže hodnotit situaci, ve které u ní dochází k pohlavnímu styku s pachatelem, a projevující se naprostou odevzdaností se pachateli bez jakýchkoli známek projevu vlastní vůle či schopnosti na požadavky obviněného jakkoli reagovat (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2014, sp. zn. 3 Tdo 1296/2013). Soud prvního stupně tak správně změnil popis skutku oproti obžalobě ve prospěch obžalovaného, neboť s ohledem na časový odstup od spáchání trestného činu nelze prokázat, *[Popis skutkových okolností]*



62. Věrohodnost výpovědi poškozené [Poškozená 1] je podle odvolacího soudu potvrzována i tím, že se s událostí téměř okamžitě svěřila svědkyni [Svědkyň A] a následně i dalším osobám, přičemž jim ji, byť v hrubých rysech, popsala rozhodně negativně. Namítá-li obžalovaný rozpory v jednotlivých detailech výpovědi poškozené, je třeba konstatovat, že případné rozpory je třeba hodnotit zejména vzhledem k psychickému prožívání a časovému odstupu výpovědi poškozené od dané události. Pokud se obsah výpovědi poškozené liší od jiných zjištěných skutečností pouze v dílčích podrobnostech, nelze pro tento důvod podle odvolacího soudu konstatovat nevěrohodnost její výpovědi, zejména vyjadřuje-li se k traumatizujícím událostem starým několik let. Nicméně i v následné komunikaci, konkrétně zprávě ze dne 14.

11. 2017, poškozená [Poškozená 1] zopakovala svůj nesouhlas s jednáním obžalovaného, když mu v reakci na zjištění, že podpořil hnutí proti sexuálnímu obtěžování a zneužívání Me Too, napsala, že mu také řekla „ne“. Soud prvního stupně pak řádně v odůvodnění napadeného rozsudku vysvětlil, z jakých důvodů má skutkový děj i přes dílčí rozpory za jednoznačně prokázaný, resp. neshledal, že by se poškozená svou verzí skutkového děje snažila obžalovaného jakkoliv cíleně poškodit či sledovala jiný nepřipustný účel, příslušná skutková zjištění učinil na základě zhodnocení relevantních důkazů, přičemž, jak je již shora uvedeno, odvolací soud neshledal mezi provedenými důkazy a na jejich základě učiněnými skutkovými zjištěními žádný zjevný rozpor.

63. Ohledně skutku pod bodem II. napadeného rozsudku obžalovaný namítal, že poškozenou [Poškozená 2] tvrzený skutkový děj je smyšlený. *[Popis skutkových okolností ke skutku pod bodem II. výroku]*



Nejvyšší soud totiž jasně judikoval, že pro právní posouzení jednání pachatele jako trestného činu znásilnění nebrání, že mezi jednotlivými dílčími útoky došlo k situaci, že poškozená v některém případě sex odmítla a sexuálním aktivitám se bránila, v jiných s pohlavním kontaktem souhlasila (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 11. 2021, sp. zn. 8 Tdo 1170/2021). Takováto situace ostatně není nijak výjimečná, a to zejména v neukotvených či komplikovaných partnerských vztazích nebo dokonce mezi manžely. Vždy je tak třeba vycházet z vůle a dobrovolnosti obou partnerů a z toho, zda je odpor poškozené vážně míněný.

64. K námitce obžalovaného, že se nemohl dopustit donucení k pohlavnímu styku násilím, neboť sama poškozená [Poškozená 2] uvedla, že během pohlavního styku k žádnému fyzickému násilí nedošlo, odvolací soud zdůrazňuje, že judikatura Nejvyššího soudu ohledně trestného činu znásilnění uvádí, že pro účely naplnění pojmu násilí ve smyslu § 185 odst. 1 tr. zákoníku není nezbytné, aby poškozená osoba kladla zřejmý fyzický odpor, postačí, pokud pachateli musela být zjevná nevole této osoby s jeho jednáním (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 3. 2014, sp. zn. 11 Tdo 294/2014). Pod donucení k pohlavnímu styku Nejvyšší soud ve své judikatuře zařazuje i případy „podlehnutí oběti při seznání beznadějnosti kladení odporu“ (viz usnesení ze dne 30. 5. 2018, sp. zn. 6 Tdo 603/2018) či tzv. zamrznutí oběti v důsledku momentálního psychického bloku, kdy oběť není schopna svůj nesouhlas vyjádřit ani fyzickým odporem, ani verbálně, ale pouze neverbálním způsobem chování (stočení do „klubíčka“) (viz usnesení ze dne 4. 8. 2021, sp. zn. 8 Tdo 699/2021), jakož i případy, kdy u oběti v důsledku stresové situace nastane depersonalizace a disociace (viz usnesení ze dne 10. 11. 2021, sp. zn. 7 Tdo 1023/2021). Nadto i Ústavní soud ve svém usnesení ze dne 3. 1. 2023, sp. zn. IV. ÚS 3080/22, shledal, že jednání poškozené je nerozhodné, byl-li jasně vyjádřen, a to libovolnou formou, nedostatek její vůle. Ta může být projevena jak fyzickým odporem, např. odtahováním, tak slovně. Názor, že u znásilnění je nutná aktivní obrana či rezignace na aktivní obranu poškozené, neodpovídá podle názoru Ústavního soudu právní úpravě, ani ustálené judikatuře. Námitky obžalovaného v tomto směru jsou tak nedůvodné, motivované snahou vyvinut se z žalovaného jednání.
65. Výhrady obžalovaného co do výroku pod bodem III. napadeného rozsudku se rovněž týkaly zejména skutkových zjištění soudu prvního stupně. Rozporoval, do jaké míry si poškozená [Poškozená 3] pamatovala rozmístění *[Popis skutkových okolností]*  , kde mělo k žalovanému jednání dojít, a z rozporů v její výpovědi týkajících se prostorového uspořádání místnosti dovozoval, že k jednání kladenému mu za vinu dojít

nemohlo. Soud prvního stupně však opět logicky a obsáhle vysvětlil, z jakých důvodů považuje výpověď poškozené za věrohodnou. Tento závěr nemůže narušit ani pozdější kontakt poškozené [Poškozená 3] s obžalovaným, neboť tato přesvědčivě uvedla, že takové jednání obžalovaného, nadto [Popis skutkových okolností] ██████████ nečekala a potřebovala od něho proto vysvětlení.

66. Odvolací soud dále konstatuje, že je třeba vyvarovat se podlehnutí stereotypním mýtům o „správné oběti“, které v některých svých námitkách obžalovaný přdestírá, a projevech její věrohodnosti. Uvedené zásady je nutné mít na paměti zejména v případech trestných činů se silnými dopady na psychiku poškozených, mezi které lze trestný čin znásilnění beze sporu zařadit. Typicky v případech sexuálně motivovaného násilí totiž půjde o situace „tvrzení proti tvrzení“, neboť daný druh trestné činnosti bývá páchan v absolutním soukromí, navíc proti osobám ve slabším společenském postavení. Soudy jsou tak vystaveny dvěma závazným tlakům, když na jedné straně musí chránit důstojnost těch, kteří se stanou obětí trestného činu, a na straně druhé musí vést trestní řízení proti obžalovanému v souladu se zásadou in dubio pro reo (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 13. 10. 2015, sp. zn. III. ÚS 2731/14). Jedinou cestou je tak důkladné prověření všech myslitelných nepřímých důkazů, posilujících tvrzení jedné či druhé strany (viz náleží Ústavního soudu ze dne 30. 5. 2017, sp. zn. I. ÚS 1501/16). Po přezkoumání napadeného rozsudku je však odvolací soud přesvědčen, že soud prvního stupně hodnotil obhajobu obžalovaného s náležitou pečlivostí, vypořádal se s veškerými jeho námitkami, důkazní řízení odpovídalo zásadám § 2 odst. 5 a odst. 6 tr. řádu, dosáhl praktické jistoty o existenci skutkových okolností, a tedy závěru o vině obžalovaného.
67. Pokud jde o právní kvalifikaci žalovaného jednání, tuto má odvolací soud rovněž za správnou. Obžalovaný byl napadeným rozsudkem uznán vinným pod bodem I. výroku o vině zvláště závažným zločinem znásilnění podle § 185 odst. 1 alinea první, druhá, odst. 2 písm. a), b) tr. zákoníku, pod bodem II. zvláště závažným zločinem znásilnění podle § 185 odst. 1 alinea první, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku a pod bodem III. přečinem znásilnění podle § 185 odst. 1 alinea první tr. zákoníku ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku. Odvolací soud považuje za nutné zdůraznit, že trestného činu znásilnění se obecně dopustí ten, kdo jiného násilím nebo pohrůzkou násilí nebo pohrůzkou jiné těžké újmy donutí k pohlavnímu styku, nebo kdo k takovému činu zneužije jeho bezbrannosti. K pojmu násilí ve smyslu § 185 odst. 1 tr. zákoníku se ve své judikatuře široce vyjádřil Nejvyšší soud, podle kterého se nejedná pouze o použití fyzické síly ze strany pachatele za účelem překonání nebo zamezení vážně míněného odporu znásilňované osoby a dosažení pohlavního styku proti její vůli. Není tak nezbytné, aby poškozená osoba kladla zřejmý fyzický odpor, neboť postačuje, aby pachateli musela být zjevná nevole této osoby s jeho jednáním. Možnosti adekvátní obrany je vždy nutno posuzovat jak podle dispozic poškozené osoby, tak podle nastalé situace (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 8. 2018, sp. zn. 3 Tdo 885/2018, nebo usnesení ze dne 20. 12. 2017, sp. zn. 3 Tdo 1498/2017). Jak je přitom uvedeno výše v bodě 60 tohoto rozsudku, společným jmenovatelem všech tří skutků bylo nadřazené postavení obžalovaného nad poškozenými, které k němu jistým způsobem vzhlížely a měly v něho důvěru, čehož on zneužil. Na tom nemůže ničeho změnit ani námitka obžalovaného, že poškozená [Poškozená 1] nad ním měla [Popis skutkových okolností] ██████████ fyzickou převahu, neboť bylo soudem prvního stupně jednoznačně prokázáno, ██████████
68. Zároveň je podle odvolacího soudu nepochybné, že obžalovaný použil k překonání nesouhlasu poškozených určité fyzické síly, byť tato nebyla intenzivní ani hrubá, vedla však k překonání jejich nesouhlasu (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 4. 2012, sp. zn. 3 Tdo 182/2012). Všechny tři poškozené pak obžalovanému kladly verbální odpor, kdy mu minimálně slovem „ne“ dávaly najevo nesouhlas s jeho jednáním. Odvolací soud rovněž zdůrazňuje, že donucením jiného k pohlavnímu styku se rozumí překonání jeho vážně

míněného odporu nebo jeho podlehnutí při seznání beznadějnosti kladení odporu (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 3. 2020, sp. zn. 3 Tdo 1558/2019), jak tomu bylo v případě poškozené [Poškozená 2]. Co se týče bezbrannosti, jak tomu bylo u poškozené [Poškozená 1], ta podle Nejvyššího soudu mimo jiné předpokládá celkovou odevzdanost se pachateli bez jakýchkoli známek projevu vlastní vůle či schopnosti na požadavky obviněného jakkoli reagovat. Jedná se o takový stav bezbrannosti, kdy se oběť nachází v situaci, již sama nevnímá, a tudíž není schopna jakéhokoli vlastního úsudku, a tedy ani jakkoli ovlivnit jednání pachatele (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 6. 2019, sp. zn. 3 Tdo 457/2019). Odvolací soud tak konstatuje, že veškeré znaky zvláště závažného zločinu znásilnění podle § 185 odst. 1 alinea první, druhá, odst. 2 písm. a), b) tr. zákoníku, zvláště závažného zločinu znásilnění podle § 185 odst. 1 alinea první, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku i přečinu znásilnění podle § 185 odst. 1 alinea první tr. zákoníku ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku byly obžalovaným naplněny, přičemž jednal v úmyslu přímém podle § 15 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, neboť věděl, že poškozené pohlavní styk absolvují přes svůj explicitně vyjádřený nesouhlas, resp. po rezignaci na jakékoli náznaky dalšího odporu (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 2023, sp. zn. 6 Tdo 274/2023).

b) K výroku o trestu

69. Odvolací soud považuje za správný i výrok o trestu napadeného rozsudku, neboť soud prvního stupně řádně zkoumal veškeré podmínky rozhodné pro stanovení druhu a výměry trestu uvedené v § 39 tr. zákoníku a okolnosti, které jednání obžalovaného charakterizovaly. V bodě 194 odůvodnění napadeného rozsudku hodnotil ve prospěch obžalovaného jeho dosavadní bezúhonnost, to, že se trestné činnosti dopustil ve věku blízkém věku mladistvých, nadto již před několika lety, a jeho spolupráci s orgány činnými v trestním řízení. V jeho neprospěch soud prvního stupně vyzdvihl to, že se obžalovaný dopustil tří trestných činů, z nichž dva mají charakter zvláště závažného zločinu a je tak třeba podle § 43 odst. 1 tr. zákoníku ukládat trest úhrnný, negativní dopad, který jeho jednání mělo na kvalitu života poškozených, to že se trestné činnosti dopustil [Údaj vypovídající o účasti obžalovaného na veřejném životě ██████████ ██████████], jehož poškozené obdivovaly a jeho chování zejména při výsleších poškozených u hlavního líčení, které označil za necitlivé a pohrdavé.
70. S odkazem na náleží Ústavního soudu ze dne 23. 4. 1998, sp. zn. IV. ÚS 463/97, odvolací soud uvádí, že smyslem a účelem trestu v nejobecnějším smyslu je ochrana společnosti před kriminalitou. Žádné jiné cíle trestem sledovat nelze, což znamená, že trest nesmí být prostředkem řešení jiných společenských problémů. Účel trestu vymezený v ustanovení § 23 tr. zákona je koncipován jako struktura dílčích cílů a konečného cíle, jež spolu vytvářejí jeden celek. Trest ukládaný pachateli v sobě spojuje jak moment trestní represe a prevence ve vztahu k němu samotnému (individuální represe a individuální prevence), tak i moment výchovného působení na ostatní členy společnosti (generální prevence). Prevenci i represí je třeba chápat v každém individuálním případě vyváženě, neboť jenom potom individuální prevence působí jako prostředek prevence generální. Jde totiž o to, že generální prevence, která vychází z prevence individuální, má zajistit ochranný efekt ve vztahu k ostatním potenciálním pachatelům – platná právní úprava tak výslovně zdůrazňuje závislost generální prevence na prevenci individuální – a dále že individuální prevence je chápána jako nástroj generální prevence. Uvedený poměr individuální a generální prevence nelze obracet. Pokud by se tak stalo, byla by narušena jednotnost, resp. vyváženost prevence a represe a generální prevence, opřena především o odstrašení přísnou represí, by se stala prostředkem prevence individuální. Povyšení momentu trestní represe by ve skutečnosti znamenalo exemplární trestání, které je v rozporu s ustanovením § 23 tr. zákona.

71. Nejvyšší soud pak v usnesení ze dne 17. 8. 2022, sp. zn. 8 Tdo 722/2022, konstatoval, že zásada proporcionality nepřipouští ukládání takových postihů, které by před účelem trestu jako spravedlivé sankce za spáchaný čin upřednostňovaly účely preventivní, výchovný, zábranný apod. Jinými slovy, princip proporcionality se neomezuje jenom na výměru trestu v rozmezí spodní a horní hranice trestní sazby. Váže obecné soudy též k tomu, aby i uvnitř tohoto rozmezí zachovávaly maximu trestat podobné případy podobně a rozdílné rozdílně. Vybočení z principu proporcionality při sledování jiných účelů a cílů – typicky ukládáním exemplárních trestů anebo jiným nepřiměřeným zostřením represe – ve své podstatě narušuje principy rovnosti lidí před zákonem a právo na spravedlivý proces.
72. Odvolací soud při přezkumu druhu a výměry uloženého trestu odnětí svobody přihlédl i k rozsudku Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) ve věci *Vučković proti Chorvatsku*, rozsudek ze dne 12. 12. 2023, stížnost č. 15798/20, ve kterém v případě sexuálně motivovaného násilí ESLP shledal, že neodůvodněným snížením trestu odnětí svobody odvolacím soudem došlo k porušení zákazu špatného zacházení podle čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv (dále jen „Úmluvy“) a práva stěžovatelky na respektování soukromého a rodinného života podle čl. 8 Úmluvy.
73. Obdobně v dalším rozsudku ve věci *M. G. proti Litvě*, rozsudek ze dne 20. 2. 2024, stížnost č. 6406/21, ESLP shledal, že uložení podmíněného trestu za sexuální násilí na dítěti je v rozporu s Úmluvou, pokud není náležitě odůvodněno. Takový postup totiž vytváří atmosféru beztrestnosti a neodrazuje pachatele od obdobných činů.
74. Odvolací soud je toho názoru, že druh i výměra uloženého nepodmíněného trestu jsou zcela přiměřené. Obžalovaný byl napadeným rozsudkem uznán vinným celkem třemi skutky, z nichž ve dvou je spatřován zvláště závažný zločin znásilnění. Obžalovaný tak byl podle § 185 odst. 2 tr. zákoníku ohrožen uložením trestu odnětí svobody v zákonné trestní sazbě na 2 léta až 10 let.
75. Ačkoliv je ve shodě se soudem prvního stupně nutno kladně hodnotit, že obžalovaný nebyl doposud soudně trestán a ani v opisu z evidence přestupků nemá žádný záznam, nelze pouze na základě těchto polehčujících okolností dospět k závěru, že je namíste ukládat trest alternativní nebo nepodmíněný. Společenská škodlivost a závažnost jeho jednání je totiž natolik vysoká, že o jiném trestu než trestu spojeným s bezprostředním odnětím svobody uvažovat nelze. Přestože násilí, které obžalovaný ke spáchaní žalovaného jednání použil, nevedlo ke způsobení újmy na zdraví poškozených, tak jako tomu bylo např. ve shora uvedené věci *Vučković proti Chorvatsku* nebo *M. G. proti Litvě*, nelze oddiskutovat jeho podstatu spočívající v přímém útoku proti tělu poškozených, byť byl veden silou nízké intenzity. Z chování poškozených přitom muselo být obžalovanému zřejmé, [Popis chování poškozených ve vztahu ke obžalovanému] že s pohlavním stykem nesouhlasí a odmítají ho, a takový postoj mu daly najevo verbálně minimálně slovem „ne“, jak je shora uvedeno, ale i

76. I úvahy soudu prvního stupně o výměře trestu odnětí svobody odvolací soud shledal přiléhavými. Trest odnětí svobody v trvání 3 let, tedy jeden rok nad samou spodní hranicí zákonné trestní sazby, je s přihlédnutím ke všem soudem prvního stupně zmíněným skutečnostem bezpochyby adekvátní. K zásahu odvolacího soudu z důvodu nepřiměřenosti tak není dán v projednávané věci žádný důvod. Nadto je nutno konstatovat, že odvolací soud může zasáhnout do výroku o trestu pouze pokud by byl uložený trest nepřiměřený a byl tak uložen v rozporu se zákonem. Míňně nepřiměřeným nejen k zákonem stanovené trestní sazbě, ale obecně i k obdobným případům rozhodovaných v soudní praxi, čímž by došlo k zjevné nespravedlnosti. Z obou hledisek však nelze s ohledem na výše uvedené skutečnosti k takovému závěru dospět. Soud prvního stupně adekvátně zhodnotil podstatné okolnosti případu i osobu obžalovaného. Odvolací soud proto neshledal, že by uložený trest odnětí svobody byl v tak extrémním rozporu s povahou a závažností obžalovaným spáchaných trestných činů a s dalšími relevantními hledisky, případně že by byl neslučitelný s principem proporcionality trestní represe. Výtčám obžalovaného směřujícím proti uloženému trestu tak nelze přisvědčit. Lze proto shmout, že trest odnětí svobody uložený obžalovanému soudem prvního stupně shledal odvolací soud odpovídající všem relevantním kritériím pro ukládání trestu, jak ohledně jeho výměry, tak i zařazení obžalovaného do věznice s ostrahou.

c) K výrokům o náhradě škody

77. Pokud jde o výroky o náhradě škody, resp. nemajetkové újmy poškozených, které jako jediné doznaly rozhodnutím odvolacího soudu změně, je nutno konstatovat, že při hodnocení výše přiznané náhrady za nemateriální újmu ve smyslu § 2956 občanského zákoníku soud prvního stupně řádně zohlednil okolnosti spáchání skutků a jejich následky [Popis dopadu jednání obžalovaného na osobní život poškozených]

Byť soud prvního stupně detailně v odůvodnění napadeného rozsudku nestrukturalizoval jednotlivé úvahy týkající se tzv. trojvrstevnatosti zátěže tak, jak namítají poškozené, nelze napadený rozsudek označit za nepřezkoumatelný.

78. Soud prvního stupně vzal v rámci rozhodování o náhradě nemajetkové újmy v úvahu všechna příslušná ustanovení občanskoprávních předpisů a co do odůvodněnosti svého rozsudku postupoval s náležitou pečlivostí (srov. nález Ústavního soudu ze dne 9. 8. 2016, I. ÚS 3456/15). Dostatečně prokázal existenci jednání obžalovaného jako zásahu objektivně způsobilého vyvolat nemajetkovou újmu poškozených, které bylo protiprávní, a je v příčinné souvislosti se vzniklou nemajetkovou újmou. Všechny uplatněné nároky pak důkladně individuálně posoudil a vysvětlil, z jakých důvodů modifikoval jejich výši. Své úvahy založil zejména na rozsáhlém znaleckém zkoumání, kterému byly poškozené podrobeny, a které bylo zaměřeno i na zjištění míry a způsobu, jakým je jednání obžalovaného ovlivnilo. Ze zpracovaných znaleckých posudků pak soud prvního stupně zjistil, [Závěry znaleckých posudků]

neboť o zásah do osobnostních práv osoby poškozené trestným činem znásilnění podle § 185 tr. zákoníku se jedná i v případě, že znaleckým posudkem nebyla konstatována existence posttraumatické stresové poruchy ani jiné poruchy, která by měla pro tuto osobu negativní trvalé následky (viz. viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 7. 2014, sp. zn. 6 Tdo 347/2014).

79. Podle ustálené judikatury se v případech negativního zážitku způsobeného znásilněním výše nemajetkové újmy, resp. náhrady škody pohybuje do 500 000 Kč (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 6. 2013, sp. zn. 8 Tdo 46/2013) nebo ve výši 100 000 Kč (viz výše cit. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 7. 2014, sp. zn. 6 Tdo 347/2014). Vyšší plnění je přiznáváno v případech, kdy je jednání pachatele provázeno větší mírou brutality, obavou poškozené o život a v případech smrtelného následku. Dále odvolací soud zjistil, že v případech náhrady nemateriální újmy osobám nezletilých poškozených za trestný čin znásilnění např. Krajský soud v Hradci Králové přiznal částku ve výši 300 000 Kč (viz rozsudek uvedeného soudu ze dne 29. 7. 2015, sp. zn. 6 T 1/2015, a ze dne 30. 9. 2015, sp. zn. 7 T 9/2014). Ve věci pokusu zločinu znásilnění v případě dívky ve věku 21 let Městský soud v Praze (rozsudek ze dne 13. 10. 2016, sp. zn. 61 To 386/2016) přiznal na náhradě nemajetkové újmy pro zásah do osobní integrity a svobody rozhodovat o pohlavním životě částku ve výši 200 000 Kč. Okresní soud v Českých Budějovicích v rozsudku ze dne 29. 4. 2016, sp. zn. 3 T 165/2015 přiznal náhradu nemajetkové újmy na přirozených právech ve výši 500 000 Kč dlouhodobě týrané poškozené, přičemž tento rozsudek byl následně potvrzen odvolacím soudem (rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 3. 8. 2016, sp. zn. 14 To 173/2016). V usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 5. 2016, sp. zn. 4 Tdo 482/2016, které se týkalo případu znásilnění nezletilé, na niž byla opakovaně vynucena soulož, orální, anální a jiné formy pohlavního styku, byla pokládána za přiměřenou náhrada nemajetkové újmy ve výši 300 000 Kč. Přitom u této poškozené neměly dle znaleckých posudků s největší pravděpodobností vzniknout trvalé následky a obecné soudy v této souvislosti přihlíděly toliko k možným negativním důsledkům na její zdárný vývoj. V usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 2. 2020, sp. zn. 7 Tdo 100/2020, pak v souvislosti se znásilněním a pohlavním zneužitím nezletilé, a to spolu s přčinem podání alkoholu dítěti, kdy rovněž došlo k opakovaným vynuceným souložím, análnímu pohlavnímu styku a dalším formám pohlavního styku, byla za přiměřenou označena náhrada nemajetkové újmy ve výši 400 000 Kč. Negativní následky na psychice poškozené nezletilé přitom dle obecných soudů „nebyly v daném případě nijak mimořádně těžké“.
80. Odvolací soud je proto přesvědčen, že výše náhrad přiznaných poškozeným napadeným rozsudkem jsou odpovídající běžné soudní praxi a nelze je označit za jakkoliv excesivní, neboť zásah do práv poškozených na lidskou důstojnost, byť bezpochyby citelný, nelze označit za velice závažný, přičemž jednání obžalovaného na nich nezanechalo žádné fyzické následky. Nárok na nemajetkovou újmu ve výši 300 000 Kč (poškozená [Poškozená 1]), 150 000 Kč (poškozená [Poškozená 2]) a 60 000 Kč (poškozená [Poškozená 3]) [Popis následků/účinků jednání] ██████████ tak odvolací soud považuje s ohledem na shora uvedené za odpovídající všem rozhodným kritériím, včetně zásady proporcionality ve vztahu k závažnosti konkrétní újmy.
81. Pokud pak jde o nárok poškozené [Poškozená 2] na náhradu faktické škody v částce 33 000 Kč, [Popis následků/účinků jednání] ██████████ tento byl soudem prvního stupně shledán jako nesporný, a odvolací soud v tomto směru neshledal žádné pochybení.
82. Odvolací soud však zjistil, že poškozené řádně a včas uplatnily nároky na náhradu nemajetkové újmy spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně, a to od 15. 2. 2023 do zaplacení, resp. poškozená [Poškozená 2] uplatnila i nárok na náhradu škody spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně, a to od 1. 11. 2023 do zaplacení. Napadeným rozsudkem byla ale obžalovanému uložena povinnost zaplatit poškozeným pouze jistinu, nikoliv však i oprávněně nárokané úroky z prodlení. Tento postup navíc soud prvního stupně žádným způsobem neodůvodnil. Odvolací soud však s odkazem na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. 8. 2013, č. j. 8 Tdo 569/2013-62, konstatuje, že jestliže poškozený uplatnil řádně a včas nárok na náhradu škody způsobené trestným činem (§ 43 odst. 3 tr. řádu)

a jako příslušenství tohoto nároku žádal i úroky z prodlení, soud je povinen zabývat se i tímto návrhem, a je-li oprávněn, musí poškozenému přiznat podle § 228 odst. 1 tr. řádu též úroky z prodlení. Jelikož poškozené uvedenou povinnost splnily a náhradu nemajetkové újmy, resp. škody spolu s příslušenstvím požadovaly oprávněně, měl soud prvního stupně povinnost jejich celému nároku v adhezním řízení vyhovět. Odvolací soud proto shledal rozhodnutí soudu prvního stupně o uplatněných nárocích poškozených na náhradu nemajetkové újmy, resp. škody nesprávným a byl tak nucen jej vlastním rozhodnutím napravit.

G. Rozhodnutí odvolacího soudu

83. Ze všech shora uvedených důvodů Městský soud v Praze napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. f), odst. 2 tr. řádu ve výrocích o náhradě škody zrušil a rozhodl tak, jak je z výroku tohoto rozsudku patmo, a odvolání obžalovaného podle § 256 tr. řádu jako nedůvodné zamítl.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není další řádný opravný prostředek přípustný. Tento rozsudek není možno napadnout odvoláním, lze však proti němu podat ve lhůtě 2 měsíců od jeho doručení dovolání prostřednictvím soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni (§ 265e tr. řádu). O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud (§ 265c tr. řádu). Právo podat dovolání přísluší Nejvyššímu státnímu zástupci na návrh krajského nebo vrchního státního zástupce anebo i bez takového návrhu pro nesprávnost kteréhokoli výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i v neprospěch obviněného, a dále obviněnému pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká (§ 265d odst. 1 tr. řádu). Obviněný tak může učinit pouze prostřednictvím obhájce (§ 265d odst. 2 tr. řádu). V dovolání musí vedle obecných náležitostí podání (§ 59 odst. 3 tr. řádu) být uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů dovolatel napadá a čeho se domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) – l) nebo § 265b odst. 2 tr. řádu, o které se dovolání opírá. Nejvyšší státní zástupce je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch nebo v neprospěch obviněného. Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

Praha 22. 4. 2024

JUDr. Libor Vávra
předseda senátu